

Çalışma Hayatının Değişmeyen Gündemi: Kıdem Tazminatı

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın “Yeni Ekonomi Programı Yapısal Dönüşüm Adımları 2019” kapsamında açıkladığı fon sistemiyle kıdem tazminatı tekrar çalışma hayatının gündemine geldi. - 17.04.2019

Kıdem tazminatı, yeni sisteme geçilmesi, işçilerin hak kaybı olmaması, işverenlerin ise maliyetlerinin düşürülmesi denkleminde çalışma hayatının değişmeyen gündemi olmaya devam ediyor. Hükümetin Yeni Ekonomi Programı'nda da yer alan kıdem tazminatı, yaklaşık 14 milyon sigortalı çalışan ile binlerce işvereni doğrudan ilgilendiriyor.

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak'ın “Yeni Ekonomi Programı Yapısal Dönüşüm Adımları 2019” kapsamında açıkladığı fon sistemiyle kıdem tazminatı, çalışma hayatının gündemine tekrar geldi.

Yaklaşık 15 yıldır çeşitli dönemlerde masaya yatırılan kıdem tazminatında, Avusturya başta olmak üzere çeşitli modeller gündeme getirilmiş fakat sosyal tarafların görüş farklılıkları nedeniyle uzlaşma sağlanamamış ve mevcut sisteme devam edilmişti.

Hükümetin Yeni Ekonomi Programı'nda yer alan ve Bakan Albayrak'ın yeni bir sistem açıklamasıyla yeniden başlayan kıdem tazminatı tartışmaları, hükümet, işçi ve işveren temsilcilerinin gelecek günlerde bir araya geleceği toplantıyla farklı bir boyuta taşınacak.

Milyonlarca çalışanı ilgilendiren bu toplantıda, görüş ve taleplerin paylaşılıp taraflar arasında mutabakatın sağlanması hedeflenecek.

İşçi hak kaybını, işveren maliyeti düşünüyor

Kıdem tazminatı konusunda gerek işçi gerekse de işveren kesiminin temsilcileri arasında önemli görüş ayrılıkları bulunuyor. Türk-İş ve Hak-İş hak kaybı olmaması konusunda fikir birliğine varırken, yeni sistem konusunda farklı görüşü savunuyor.

Türk-İş, yeni sistem yerine sadece kıdem tazminatını alamayanlarla ilgili mevzuat düzenlemesi yapılmasını isterken, Hak-İş herkesin kıdem tazminatını alabileceği kapsamlı bir düzenlemenin yapılabileceğini belirtiyor.

Mevcut kıdem tazminatı sisteminin sorunları çözmediğini vurgulayan Hak-İş, fon sistemine geçilmesi halinde ise bunun devlet güvencesinde olması gerektiğini, DİSK ise kıdem tazminatını tartışmaya açmanın, işçilerin aleyhine olduğunu savunarak, fon sisteminin, hak kayıpları anlamına geleceğini ileri sürüyor.

Kıdem tazminatıyla ilgili düzenlemeye sıcak bakan işveren sendikası TİSK, kıdeme hak kazanma süresinin 1 yıldan 3 yıla çıkartılması, 30 günlük ücretin 15 güne çekilmesi gerektiği görüşüne sahip. Yeni sistemin nitelikli iş gücü sirkülasyonunu artırmayacak biçimde olmasını isteyen TİSK, iş ve iş yerine aidiyetin kaybolmaması gerektiği vurgusunu yapıyor.

TOBB'a bağlı odalar ise mevcut kıdem sisteminin tamamen değişmesi ve işletmelerin üzerindeki kıdem maliyetinin düşürülmesini talep ediyor.

Yıllık kıdem 30 gün üzerinde hesaplanıyor

Türkiye'de ilk kez 1936'da çıkarılan İş Yasası ile uygulanmaya başlayan kıdem tazminatı, bir iş yerinde en az 1 yıldır çalışan işçinin belirli şartlar oluştuğunda işten ayrılırken aldığı toplu ödeme tutarını ifade ediyor.

Kıdem tazminatı hesaplanırken, işçinin işten ayrılırken giydirilmiş en son brüt ücreti esas alınıyor. İşçiye, iş yerinde geçirdiği her bir yıl için bir aylık (30 gün) brüt ücreti tutarında ödeme yapılırken, bu ödemeden sadece damga vergisi kesiliyor. Bu süre, toplu iş sözleşmelerindeki maddelerden kaynaklı olarak 30 günden fazla olabiliyor.

İşçinin sözleşmesinin “İşveren tarafından iyi niyet ve ahlak kurallarına aykırılık dışındaki nedenlerle işçi tarafından sağlık, iyi niyet ve ahlak kurallarına aykırılık veya iş yerinde işin durması gibi sebeplerle askerlik görevi nedeniyle emeklilik hakkının elde edilmesi veya bu kapsamda gereken sigortalılık süresi ve prim gününün doldurulmasıyla kadın işçinin evlenmesi ve işçinin ölümü” ile feshi halinde kıdem tazminatı ödeniyor.

Avusturya modeli nedir?

Kıdem tazminatı sisteminde 2003'te değişiklik yapılan Avusturya'da işverenin belirli periyotlarla ödediğı para, bir fon tarafından yönetiliyor.

Avusturya'da çalışanların kıdem tazminatları bir havuzda değil kendileri adına açılan bir hesapta birikiyor. Böylece işçinin hesabında biriken fona devlet ve işverenler dokunamıyor. Bu modelde, her ay işçi ücretlerinin belli bir miktarı, kıdem tazminatı fonuna aktarılıyor.

Telefon: +90 (312) 473 84 23

E-Posta: mts@mevzuattakip.com.tr

Adres: Çetin Emeç Bulvarı Hürriyet Cad. No: 2/12 Çankaya ANKARA